

Samenwerkingschool

Oostermoer

Cultuureducatieplan 2018-2023

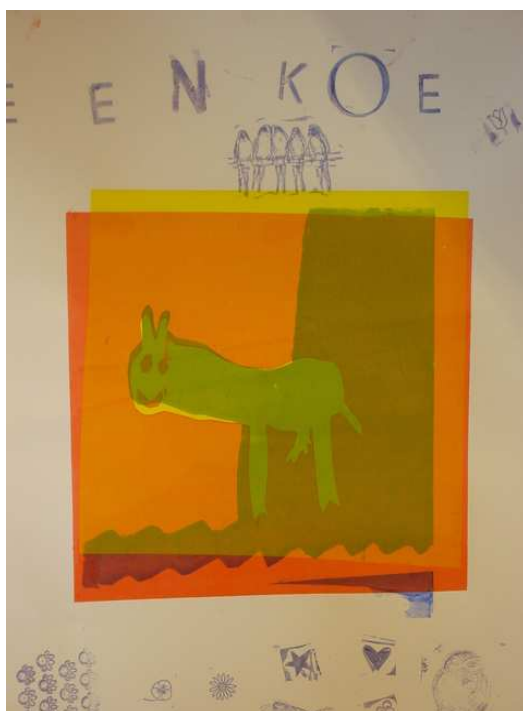

Samenwerkingschool Oostermoer
Bonnerveen 7.a.
9511 PM Gieterveen
Telefoon: (0599) 648953
E-mail: oostermoer@primah.org
Website: www.swoostermoer.nl

Intern Cultuur Coördinatoren: P. Wiersum
G. Fidder

Inhoudsopgave

1. Functie van dit beleidsplan	3
2. Onze school.....	4
3. Didactisch/pedagogisch uitgangspunt van de school	5
4. Wat is cultuureducatie?.....	6
5. De visie van onze school t.a.v. cultuureducatie	8
6. Inventarisatie van de huidige situatie	9
7. Doelen voor de komende jaren	12
8. Voorwaarden	13
9. Knelpunten en aanbevelingen	14
Bijlage I: Activiteiten Cultuurmenu Aa en Hunze sinds 2013-2014	15
Bijlage II: Lesuren besteed aan cultuureducatie schooljaar 2014-2015 ..	16
Bijlage III: Betrokkenheid bij de culturele omgeving	17
Bijlage IV: Deskundigheid team.....	19
Bijlage V: Culturele 42 Samenwerkingschool Oostermoer	20

1. Functie van dit beleidsplan

Dit beleidsplan is bedoeld voor het team van onze school, het Bestuur, MR, OR, ouders en externe deskundigen die ons helpen onze doelen te bereiken.

Wij stellen in dit plan onze doelen tot en met het schooljaar 2023-2024, maar ook daarna willen wij doorgaan met het verbeteren van de kwaliteit van ons cultuuronderwijs.

Waarom? Omdat wij van mening zijn dat cultuureducatie bijdraagt aan het probleemoplossend vermogen van kinderen.

In de lesroosters staan lessen vermeld voor een aantal disciplines van cultuuronderwijs, zoals muziek, tekenen of handvaardigheid. Aan andere disciplines, zoals dans, drama en erfgoedonderwijs wordt aandacht besteed bij bewegings-, sociale vorming- of geschiedenislessen. Uitingsmogelijkheden voor communicatie via nieuwe media worden verkend via bijv. lessen in het Cultuurmenu en het project Luister en Huiver.

Door te werken aan doorgaande leerlijnen stimuleren we dat alle leerlingen een groei doormaken in vaardigheden en zich verder ontwikkelen, dat ze kennismaken met nieuwe technieken en mogelijkheden, hun talenten ontdekken en die kunnen gaan gebruiken op nieuwe manieren.

Wij streven ernaar cultuureducatie te combineren met andere leervakken, zodat cultuureducatie vakoverstijgend wordt aangeboden.

Ons uitgangspunt is, dat cultuureducatie in al haar vormen wezenlijk is voor de totale ontwikkeling van het kind; niet alleen de creatieve ontwikkeling, maar alle leergebieden kunnen door cultuuronderwijs worden versterkt.

In het beleidsplan staat waarheen wij onze weg op het gebied van cultuureducatie graag willen laten leiden. Inzichten kunnen veranderen onder invloed van nieuwe informatie.

Dit beleidsplan is een levend document, dat bijgesteld en veranderd kan worden als dat binnen de school nodig wordt geacht

Pia Wiersum en Gea Fidder (Intern Cultuur Coördinatoren)

2. Onze school

Missie

Op onze school kunnen kinderen en volwassenen zich optimaal ontwikkelen op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied met respect voor de medemens. Ons motto is dan ook: "Leren naar kunnen en met elkaar!".

Samenwerkingschool

De Samenwerkingschool Oostermoer voor Daltononderwijs biedt onderwijs aan zowel kinderen met een christelijke als een niet-christelijke achtergrond. De school is ontstaan doordat de o.b.s. Nijnhuisschool, de christelijke Salomonsschool en de o.b.s. Nieuwediep zijn opgegaan in één school.

Dit betekent dat de school toegankelijk is voor alle leerlingen, ongeacht zijn of haar godsdienst of levensbeschouwing. In het onderwijs wordt ook aandacht besteed aan de verschillende levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden in de samenleving, waarbij recht wordt gedaan aan de verscheidenheid van die waarden.

Sinds 1 april 2018 maakt onze school deel uit van de Stichting PrimAH (Stichting voor openbaar primair onderwijs in Aa en Hunze)

Multifunctioneel centrum

Door gezamenlijke inspanningen vanuit het dorp en de gemeente is het Multifunctioneel Centrum in Gieterveen tot stand gekomen.

Onze school is gevestigd onder één dak met de gymzaal, het Dorpshuis (diverse sociale en culturele activiteiten en ruimtes), de voetbalvereniging en BSO De Hasselbraam

Daltonschool

Op 14 oktober 1994 is ons de officiële status voor het geven van Daltononderwijs verleend door de Nederlandse Vereniging van Daltononderwijs.

3. Didactisch/pedagogisch uitgangspunt van de school

Daltonschool

Onze school werkt volgens de basisprincipes van het Daltononderwijs.

De kernwaarden zijn:

1. keuzevrijheid gekoppeld aan verantwoordelijkheid
2. zelfstandigheid
3. samenwerking
4. reflectie
5. effectiviteit/doelmatigheid

Vreedzame School

Wij werken volgens de uitgangspunten van de methode Vreedzame School

4. Wat is cultuureducatie?

Wij verstaan onder cultuureducatie alle lessen en activiteiten, waarbij kunst- en cultuur via gerichte instructie als doel of middel worden ingezet. Deze cultuuractiviteiten kunnen zich zowel binnen- als buitenschools manifesteren op het gebied van muziek, beeldende vorming, dans, drama, literatuur, media (bijv. vormgeving via beeld- of geluidsdragers of andere digitale apparatuur) en erfgoededucatie. Alle lessen en activiteiten via het Cultuurmenu behoren daartoe, maar ook de buitenschoolse lesactiviteiten die we ondernemen, zoals deelname aan Culturele Mobiliteit en bezoek aan de molen of kerk. Al deze activiteiten zorgen er samen voor dat de school de kerndoelen bereikt. Door cultuureducatie geven kinderen vorm aan hun wereld (beeldend, muziek, dans, literatuur, drama, media) en leren iets over het ontstaan daarvan en hun plaats daarin (materieel erfgoed: (gebouwen) en immaterieel erfgoed:(streektaal))

Kerndoelen

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen schrijft voor Kunstzinnige Oriëntatie kerndoelen voor. Deze kerndoelen zijn:

- Kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
- Kerndoel 55: De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
- Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Ook andere kerndoelen hebben betrekking op cultuureducatie, bijv.:

Bij het onderwerp ' Oriëntatie op jezelf en de wereld' :

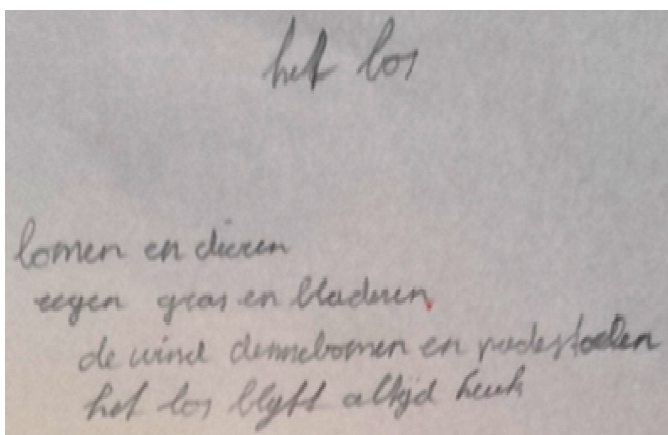
- Kerndoel 44 (Natuur en techniek): De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik.
- Kerndoel 45 (Natuur en techniek): De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.
- Kerndoel 47 (Ruimte): De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.
- Kerndoel 52 (Tijd): De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten; pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen en holocaust; televisie en computer. De vensters van de canon van Nederland dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken.

Cultuureducatie staat niet op zichzelf, want cultuur staat in verbinding met allerlei andere gebieden.

Er is horizontale samenhang bij het Cultuurmenu Aa en Hunze, zodat cultuuractiviteiten kunnen worden gecombineerd met andere leergebieden en projecten. Het Cultuurmenu bestaat uit cultuurprojecten voor onder-, midden- en bovenbouw met voorstellingen, lessen door vakdocenten en deskundigheidsbevordering door begeleidingsbijeenkomsten voor leerkrachten. Door de jaren heen komen de leerlingen met alle kunstdisciplines in aanraking. Samenhang is er ook met bestaande projecten als de Kinderboekenweek en natuurprojecten van IVN.

Waar mogelijk combineren wij cultuuractiviteiten en andere leerstof om elkaar te versterken.

Cultuuractiviteiten kunnen bijdragen aan het geven van extra betekenis aan de leerstof in de andere vakgebieden. Denk daarbij aan het rappen van de tafel van 8, het namaken van een trechterbeker of het bezoeken van het Hunebedcentrum (en tegelijkertijd leren over het bijbehorende tijdvak in de geschiedenis) of het tekenen van boerderijtypen in verschillende regio's (erfgoededucatie, beeldend vormgeven én aardrijkskunde). Kinderen vormen zich een beeld van de wereld, bepalen hun eigen plaats en voorkeuren daarin en denken daarover na.

5. De visie van onze school t.a.v. cultuureducatie

In onze visie hebben wij onze eigen zienswijze toegevoegd aan de visienotitie van de stuurgroep Cultuurmenu Aa en Hunze.

Waarom cultuur op school en waarom cultuuronderwijs?

Cultuur op school geeft kinderen kennis over en besef van creatief zijn, over de vorming van de wereld om hen heen, hun eigen plaats daarin en hun eigen mogelijkheden om dat te veranderen en daar een positieve en creatieve bijdrage aan te geven.

Die creatieve bijdrage en houding is belangrijk in onze snel veranderende maatschappij, die steeds weer vraagt om nieuwe oplossingen en flexibiliteit. Daar waar ons onderwijs en onze maatschappij gericht is op het feitelijke en het cognitieve, kan cultuuronderwijs bijdragen aan een creatieve en evenwichtige ontplooiing van ieder menskind.

Elke vorm van kunst en cultuur biedt kinderen een "andere" kijk op de wereld om hen heen: het leert kinderen dat niet alles wat afwijkt van het normale gek, eng of verkeerd is, maar juist heel leuk, ontspannend en verrijkend kan zijn. Kortom: het maakt kinderen tolerant, leert ze samen te werken en geeft ze een open blik op de samenleving en op henzelf.

Met cultuuronderwijs kunnen kinderen spelend leren, ook wanneer het gaat om niet-creatieve vakken: denk aan het rappen van een tafel of het bouwen van de mooiste gepimpte waterraket en tegelijkertijd leren hoe stuwkracht werkt, of het maken van een topopuzzel in allerlei hoekvormen, het tekenen van een strip over een gebeurtenis uit de geschiedenis canon en ga zo maar door!

Cultuuronderwijs laat kinderen daarnaast hun eigen talent ontdekken, hun eigen kunstzinnigheid en creativiteit door zelf te doen: dansen, muziek maken, potten bakken, filmen, verhalen schrijven enzovoort. Het is belangrijk dat kinderen zelf ontdekken waar zij talent voor hebben en waarin zij vaardig zijn. Het is ook belangrijk dat ze het talent van de ander ontdekken om uiteindelijk in gezamenlijkheid en met plezier iets te doen, te maken of te presenteren. Het voegt allemaal toe aan hun ontwikkeling en zelfvertrouwen.

Onze school vindt cultuureducatie in al haar vormen wezenlijk voor de totale ontwikkeling van het kind. Muziek, beeldende vorming, drama, dans, literatuur en digitale, auditieve en visuele media kunnen kinderen kanalen bieden om zich te uiten en om zich leerstof eigen te maken. Door erfgoededucatie kunnen kinderen zich meer bewust worden van de cultuurvorming in de wereld waarin zij leven.

Cultuureducatie vinden wij bevorderlijk voor de creativiteit en flexibiliteit en daardoor ook de oplossingsgerichtheid van onze leerlingen.

Ons team ziet het verband tussen cultuureducatie en moderne 21st Century Skills: communiceren, creatief denken en handelen, digitale geletterdheid (computational thinking, ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden en mediawijsheid), kritisch denken, probleemoplossend denken en handelen, samenwerken, sociale en culturele vaardigheden en zelfregulering.

6. Inventarisatie van de huidige situatie

Cultuureducatie met Kwaliteit

Vanaf het schooljaar 2013-2014 nemen wij deel aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, waarmee we ons verplichten ons cultuuronderwijs onder de loep te nemen en te groeien in kwaliteit. Wij hebben de tot nog toe verstrekte subsidies gebruikt om materialen aan te schaffen (muziekinstrumenten, foto- en filmcamera) en voor teamtrainingen in het verzorgen van lessen en de beheersing van technieken. Ook is daarbij aandacht besteed aan vakoverstijgend werken.

Interne Cultuur Coördinatoren

Onze 2 Interne Cultuur Coördinatoren zijn gecertificeerd en volgen regelmatig nascholingsmodules.

In het reguliere lesrooster.

In de lesroosters van de groepen wordt m.b.t. kunst- en cultuureducatie momenteel structureel aandacht besteed aan muziek, tekenen, handvaardigheid en boekpromotie. Voor een volledig overzicht van de lessen die hieraan worden besteed verwijzen wij naar bijlage II.

Dans komt incidenteel aan de orde tijdens lessen bewegingsonderwijs en bij voorstellingen en presentaties.

Drama-activiteiten worden gebruikt bij de lessen Vreedzame School, bij een aantal taalactiviteiten, zoals het uitspelen van de begrippen letterlijk en figuurlijk en bij voorstellingen en presentaties.

Bij de taallessen komen creatieve literaire en drama-activiteiten voor.

Sinds 2013 maken wij gebruik van de digitale muziekmethode Eigenwijs Digitaal.

Voor beeldende vorming wordt er gewerkt aan een vakoverstijgende doorgaande leerlijn voor groep 1 t/m 8.

Cultuurmenu Aa en Hunze

Jaarlijks wordt via Cultuurmenu Aa en Hunze een programma samengesteld met daarin een voorstelling of museumbezoek, enkele kunstlessen door een vakdocent en een begeleidingsbijeenkomst voor deskundigheidsbevordering van de leerkracht. Het Cultuurmenu zorgt ervoor dat de leerlingen in de loop van hun basisschooltijd onder deskundige begeleiding met alle cultuurdisciplines in aanraking komen. Ook wordt hierbij gewerkt aan een deel van de leerlijn van een van de kunstdisciplines: dans, beeldende vorming, muziek, drama, literatuur en media. Daarnaast zijn er activiteiten op het gebied van erfgoededucatie, die ook een deel van een leerlijn dekken.

Het Cultuurmenu past het aanbod zoveel mogelijk aan aan bestaande projecten of leervakken (bijv. Kinderboekenweek, IVN-projecten, taalactiviteiten). Ook past de school leerstof aan aan kunst- en cultuurprojecten (leerstof vervroegen of uitstellen om samen te kunnen voegen met lessen en voorstellingen uit het Cultuurmenu).

Via evaluatie kunnen de deelnemende scholen invloed uitoefenen op de samenstelling van het Cultuurmenu.

Voor de inhoud van het Cultuurmenu en een jaarprogramma voor alle cultuuractiviteiten van dit jaar, buiten die in het lesrooster, verwijzen wij naar onze website via

<http://www.swsoostermoer.nl/onderwijs/vakken-en-onderwijsgebieden/cultuureducatie/>

Wij maken gebruik van het project Luister en Huiver (taal/creatief schrijven/beeldend/media (hoorspel maken) aangeschaft voor de midden- en bovenbouw. Het project wordt uitgeleend via de bibliotheek in Gieten en door onze school eens per jaar geleend.

Erfgoededucatie

De activiteiten op het gebied van erfgoededucatie zijn:

- Groep 1 en 2: - 1^e jaar: De Molenmuis, gekoppeld aan het project De Bakker: taalontwikkeling, erfgoedbezichtiging molen Gieterveen
- 2^e jaar: een tweede erfgoedactiviteit wordt nog gezocht
- Groep 3 en 4: - 1^e jaar: erfgoedkwartet in het keuzewerk; erfgoedbegrippen zorgen ook voor taalontwikkeling
- 2^e jaar: project 'Een brief van de kerkuil' met bezoek aan het Kleine Kerkje in Gieterveen
- Groep 5 en 6: - 1^e jaar: Geessie en Geert: bezoek museum De Kluis in Eext: kennismaken met en ondervinden van het leven van een eeuw geleden.
- 2^e jaar: bezoek aan het Hunebedcentrum in Borger via Culturele Mobiliteit
- Groep 7 en 8: - 1^e jaar: Plaats je Plek: zelf een dorpsgids maken + een bezoek aan de bibliotheek om te leren bronnen te onderzoeken. Hierbij zijn er raakvlakken met aardrijkskunde en lokale geschiedenis.
- 2^e jaar: bezoek aan bijv. Herinneringscentrum Westerbork via Culturele Mobiliteit

Culturele Mobiliteit

Groepen in de bovenbouw maken gebruik van Culturele Mobiliteit voor een bezoek aan bijv. het Hunebedcentrum in Borger of Herinneringscentrum Westerbork. De betreffende geschiedenislessen worden verplaatst naar de geplande activiteit. Vervoer per bus wordt mogelijk gemaakt door gebruik te maken van provinciale subsidie.

Theaterbezoek

Behalve de voorstellingen in het kader van het Cultuurmenu bezoeken de leerlingen van groep 3 t/m 8 eens per jaar een voorstelling van jeugdtheater Tikotaria in Gieten.

Klasse!Muziek (Algemene Muzikale Vorming) groep 4

Dankzij financiële ondersteuning vanuit de Ouderraad kunnen we de leerlingen van groep 4 momenteel 30 lessen Algemene Muzikale Vorming aanbieden, onder leiding van een docent van het ICO. Zo hopen we alle leerlingen een basis mee te geven voor eventueel later buitenschools te volgen muziekonderwijs.

Windkracht6

Windkracht 6 is een 4-delige lessenserie van 1 uur, specifiek gericht op de Harmonie- en Fanfaremuziek en de daarin gebruikte instrumenten. De inhoud gaat over het luisteren naar muziek, het kennismaken met instrumenten uit de harmonie- en fanfareorkesten en het zingen van liedjes. Het doel van dit project is om kinderen te stimuleren een muziekinstrument te gaan bespelen

Deskundigheidsbevordering team

Ons team heeft teamtrainingen gevolgd op het gebied van muziek en beeldende vorming. Voor deze trainingen is waar mogelijk samenwerking gezocht met andere scholen.

Keuzewerkkaarten cultuur

Voor groep 5 t/m 8 zijn er keuzewerkkaarten cultuur.

Verder nog:

Musicerende leerlingen treden, onder begeleiding van een leerkracht, op voor Sinterklaas, op schoolfeesten en bij de Kerstviering. Bij deze groep zijn belangstellende leerlingen van groep 5, 6 en 7 die na schooltijd blokfluitles krijgen in de school.

Zang, dans, toneel, decorbouw, proza en poëzie worden gebruikt bij feesten, zoals het schoolfeest.

Tijdens een aantal teamvergaderingen per schooljaar bespreken we cultuureducatie: plannen worden voorgelegd aan het team, er wordt geëvalueerd en geïnformeerd en inbreng van het team wordt gevraagd. Visie en beleid worden onder de aandacht gebracht.

We hebben als team op advies van de Stichting Kunst en Cultuur een Culturele 42 samengesteld. Deze Culturele 42 bevat cultuurervaringen vanuit de kunstdisciplines literatuur, dans, muziek, beeldend, drama en media en is daarnaast ook aandacht voor cultureel erfgoed. Deze ervaringen willen we de kinderen meegeven tijdens hun basisschooltijd. In de teamruimte wordt afgevinkt welke activiteiten al hebben plaatsgevonden. Zie hiervoor Bijlage V.

7. Doelen voor de komende jaren

Schooljaar	Doelen	Strategie
2018-2023	Wij hebben binnen het team een culturele ervaringslijn samengesteld voor groep 1 t/m 8: de Culturele 42.	Aftekening met vermelding van groep en datum in de teamruimte. - evaluatie in teamvergadering
	Implementeren van een doorgaande leerlijn 1 t/m 8 voor tekenen/handvaardigheid en deze borgen	- overleg met onze begeleidende docent van het ICO en onze cultuurcoach binnen de gemeente - evaluatie in teamvergadering - aandacht voor creativiteit en oplossingsgerichtheid - borging middels toepassing in het jaarprogramma.
	Leerlijn erfgoed compleet maken	Een tweede activiteit erfgoed zoeken voor groep 1/2
	Het doel is dat reflectie een vast onderdeel wordt van cultuurgerelateerde activiteiten	- Reflectie op onderwerp, kennis, materiaalgebruik, creativiteit, oplossingsgerichtheid - We gebruiken hiervoor o.a. ook reflectietools die binnen ons Daltonsysteem worden gebruikt. - evaluatie in teamvergadering
	Implementeren en borgen van nieuw en bestaand beleid	- ongeveer 4 teamvergaderingen per schooljaar: plannen worden voorgelegd aan het team, er wordt geëvalueerd en geïnformeerd en inbreng van het team wordt gevraagd. Ook is er aandacht voor verankering van het beleid. - de cultuur coördinatoren leiden dit agendapunt
	Een doorgaande leerlijn voor dans, drama, literatuur en media	- overleggen met het team: Wat willen we? Een haalbaar doel. - rekening houdend met de SLO-doelen. - afvinkstelsel om te controleren of wordt voldaan aan de leerlijn - borging middels toepassing in het jaarprogramma.

8. Voorwaarden

Voor het bereiken van de gestelde doelen moet er aan bepaalde voorwaarden worden voldaan .

Tijd

De ICC-ers, in overleg met de directie, formuleren het beleid en houden zich bezig met doelen, leerlijnen en organisatie. Daar is taaktijd voor nodig.

De leerkrachten zullen de lessen moeten uitvoeren in de beschikbare lestijd. Ook zal er tijd moeten worden besteed aan teamtrainingen en coaching lessen.

Ook het ontwikkelen van een vakoverstijgende leerlijn beeldende vorming en het aanmaken van lessen in die leerlijn kost tijd.

Beleid

Ongeveer 4 maal per jaar zal ruimte in een teamvergadering worden gevraagd voor evaluatie en verankering van het beleid binnen het team.

Waar mogelijk zoeken we binnen de leerlijnen naar combinatie met andere leervakken.

Financiën

Hoe zit het met de financiering van de cultuuractiviteiten?

Met de subsidiegelden vanuit Cultuureducatie met Kwaliteit kunnen we werken aan meer kwaliteit via een vastgelegd beleid en structuur in het onderwijsaanbod.

Het schoolbestuur voorziet ons van budget voor cultuureducatie vanuit de prestatiebox en draagt verder bij in de kosten door bijv. (een deel van) de kosten voor deskundigheidsbevordering op zich te nemen.

En ook de Ouderraad vindt cultuureducatie belangrijk en reserveert daarvoor elk jaar een bedrag. Wij zijn heel blij met hun sponsoring van de lessen AMV Klasse!Muziek voor groep 4.

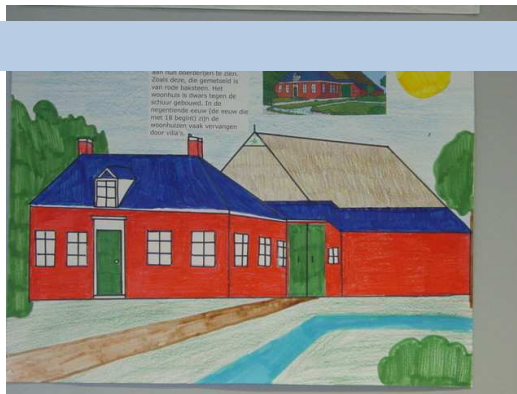
Draagvlak

Draagvlak is heel belangrijk voor ons. We hopen dat dit beleidsplan onze beweegredenen voor de stappen die we voorstellen duidelijk maakt. Daarom willen we alle betrokken partijen – zoals team, Bestuur, OR, ouders en MR - zo goed mogelijk informeren.

Ook zoeken we samenwerking met andere scholen voor het tot stand brengen van bijv. doorgaande leerlijnen en het samen zorgen voor deskundigheidsbevordering van de teamleden.

Samenwerking met de culturele omgeving

Voor ontwikkeling van ons cultuuronderwijs hebben wij onze culturele omgeving nodig. Van de mensen die meer gespecialiseerd zijn in het vakgebied kunnen wij het een en ander leren. We hebben onze culturele omgeving nodig voor adviezen, specifieke lessen voor leerlingen, deskundigheidsbevordering voor de leerkrachten enz..

9. Knelpunten en aanbevelingen

Knelpunt: De geformuleerde leerlijnen zullen moeten worden geïmplementeerd in de lessen die in de lesroosters staan. Daarvoor zal bereidheid en draagvlak moeten zijn binnen het team.

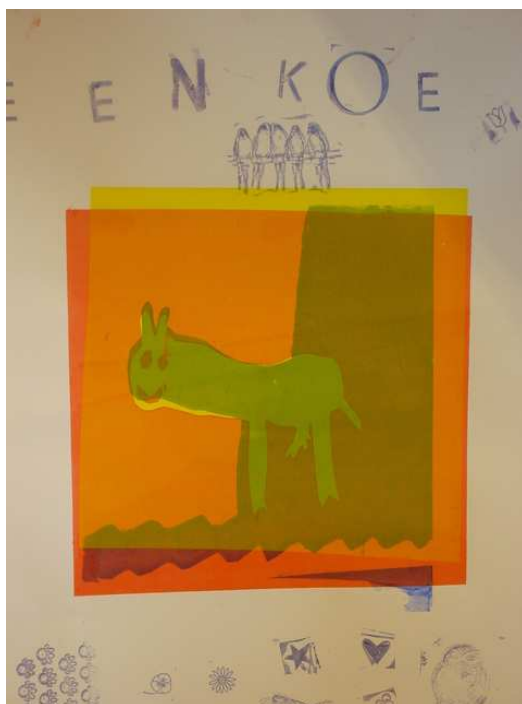
Suggestie: De cultuurcoördinatoren zorgen voor de leerlijnen met suggesties voor aanbieder. In het team wordt besproken met welke onderdelen teamleden nog moeite hebben qua aanbod.

Knelpunt: Onze teamleden willen graag dat cultuureducatie waar mogelijk wordt geïntegreerd in het totale lesaanbod.

Suggestie: Voor invoering van een leerlijn bespreken we met het team waar toepassing binnen leerstof van andere vakken wordt gezien.

Knelpunt: Hoe zorgen we dat wat we hebben bereikt blijft bestaan (borging)?

Suggestie: Het Cultuurbeleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd in een teamvergadering. De leerlijnen die zijn ontwikkeld en geïmplementeerd worden aangegeven in het Cultuurbeleidsplan en maken deel uit van het lesaanbod. Invulling van de lessen kan variëren, zolang de jaardoelen niet uit het oog worden verloren.

Bijlage I: Activiteiten Cultuurmenu Aa en Hunze sinds 2013-2014

Cultuurmenu naar discipline sinds 2013							
groep	muziek	theater	dans	erfgoed	beeldend	media	literatuur
1		2013-2014 2016-2017 2017-2018	2015-2016 2018-2019	2018-2019	2017-2018	2014-2015	2014-2015 2015-2016 2018-2019
2		2013-2014 2016-2017 2017-2018	2015-2016 2018-2019	2018-2019	2017-2018	2014-2015	2014-2015 2015-2016 2018-2019
3	2015-2016 2017-2018	2013-2014 2016-2017 2018-2019		2017-2018		2014-2015	2015-2016
4	2013-2014 2015-2016 2017-2018	2016-2017 2018-2019		2017-2018	2014-2015		2015-2016
5	2013-2014 2018-2019			2015-2016	2014-2015	2017-2018	2016-2017 2017-2018
6	2013-2014 2018-2019			2015-2016	2014-2015	2017-2018	2016-2017 2017-2018
7	2016-2017 2017-2018	2013-2014 2017-2018	2015-2016 2017-2018	2017-2018	2014-2015 2017-2018	2017-2018 2018-2019	2017-2018
8	2016-2017 2017-2018	2013-2014 2017-2018	2015-2016 2017-2018	2017-2018	2014-2015 2017-2018	2017-2018 2018-2019	2017-2018

Erfgoededucatie sinds 2013							
Groep	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	
1	Molenmuis		Molenmuis	Oma's kastje	Molenmuis	Nwe. oude huis	
2	Molenmuis		Molenmuis	Oma's kastje	Molenmuis	Nwe. oude huis	
3	Erfg.kwartet	Erfg.kwartet	Erfg.kwartet	Kleine Kerkje	Erfg.kwartet	Kleine Kerkje	
4	Erfg.kwartet	Erfg.kwartet	Erfg.kwartet	Kleine Kerkje	Erfg.kwartet	Kleine Kerkje	
5	Hunebed	De Kluis	Hunebed	De Kluis	Hunebed	De Kluis	
6	Hunebed Dr. Museum	De Kluis	Hunebed	De Kluis	Hunebed	De Kluis	
7	Plaatsjeplek Dr. Museum	Plaatsjeplek	Westerbork	Plaatsjeplek	Westerbork	Westerbork	
8	Plaatsjeplek	Plaatsjeplek	Westerbork	Plaatsjeplek	Westerbork	Westerbork	

Bijlage II: Lesuren besteed aan cultuureducatie schooljaar 2014-2015

- Groep 1/2 - muziek verwerkt in de kringactiviteiten, tekenen en handvaardigheid verwerkt in dagelijkse taakuren
- Groep 3 - per week 30 min. muziek, tekenen en handvaardigheid zijn verwerkt in het (verplichte) keuzewerk
- Groep 4 - per week 30 min. muziek, tekenen en handvaardigheid zijn verwerkt in het (verplichte) keuzewerk
- Groep 5 - per week 40 min. tekenen, 30 min. muziek, 30 min. boekpromotie, 60 min. beeldende vorming
- Groep 6 - per week 40 min. tekenen, 30 min. muziek, 30 min. boekpromotie/spreekbeurt, 60 min. beeldende vorming
- Groep 7 - per week 40 min. tekenen, 60 min. beeldende vorming, 30 min. muziek
- Groep 8 - per week 40 min. tekenen, 60 min. beeldende vorming, 30 min. muziek

Dans komt incidenteel aan de orde tijdens gymlessen.

Drama-activiteiten worden gebruikt bij de lessen Vreedzame School, bij een aantal taalactiviteiten, zoals het uitspelen van de begrippen letterlijk en figuurlijk, incidenteel bij godsdienstlessen en bij voorstellingen en presentaties.

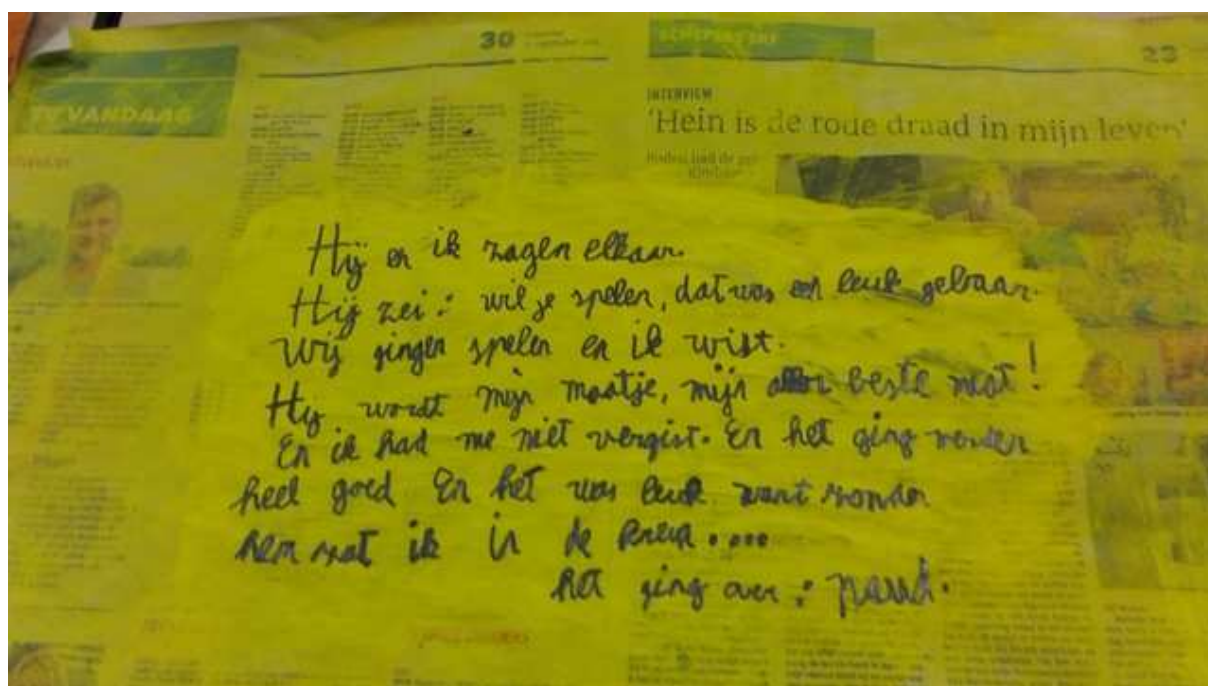
Bij de taallessen komen incidenteel creatieve literaire activiteiten voor.

Bijlage III: Betrokkenheid bij de culturele omgeving

Betrokkenheid Culturele omgeving	
Betrokkenen:	Voor wat?
cultuurcoach en combinatiefunctionaris Akke Feenstra van de gemeente Aa en Hunze	- Adviezen, begeleiding en informatie - bijeenkomst contactpersonen Cultuurmenu Aa en Hunze. Evaluatie Cultuurmenu voorgaand jaar en bespreking komend jaar.
Kunst en Cultuur Drenthe	- Begeleiding en organisatie activiteiten - bijeenkomst contactpersonen Cultuurmenu Aa en Hunze. Evaluatie Cultuurmenu voorgaand jaar en bespreking komend jaar. - activiteiten rond Cultuurmenu en erfgoededucatie - nieuwsbrief cultuureducatie - Culturele Mobiliteit
Kunst en Cultuur Drenthe	Opleiding ICC-ers
Kunst en Cultuur Drenthe	Nascholingsmodules ICC-ers
Kunst en Cultuur Drenthe	Erfgoedactiviteiten leerlingen
ICO via Cultuurmenu Aa en Hunze	Kunstlessen leerlingen, begeleidingsbijeenkomsten Cultuurmenu
Contactpersonen Cultuurmenu Aa en Hunze	Bespreking Cultuurmenu, overleg Cultuurcoördinatoren, evaluatie Cultuurmenu, overleg activiteiten/ beleidsvoornemens
Werkgroep Cultuurmenu Aa en Hunze	Cultuurmenu incl. Erfgoedactiviteiten
Margreet Versteeg	Pilot project 'Brief van de kerkuil'(erfgoed)
ICO	Docent Klasse!Muziek (AMV) groep 4
ICO/TOGIDO Eext	Windkracht6 groep 6 lessen harmonie- en fanfaremuziek
ICO	Teamtrainingen muziek en beeldende vorming
ICO	Workshop slagwerk
ICO	Organisatie Kunstkids: goedkope buitenschoolse probeerlessen voor leerlingen
ICO	Workshops Kinderboekenweek
Dorpsmuseum De Kluis, Eext	Project Geert en Geessie
Bibliotheek Gieten	'De bieb op school' en verzorgen bijpassende boeken bij cultuurprojecten Activiteiten leesbevordering Kinderboekenweek
Bibliotheek Gieten	Plaats je plek (rondleiding of dorpsgids maken rond erfgoed in het dorp)zoeken en selecteren van informatie en leren omgaan met oude en nieuwe media gr. 7/8
Bibliotheek Gieten	Uitleen project Luister en Huiver
Molen De Eendracht, Gieterveen	Project Molenmuis: Bezoek molen, erfgoededucatie gr. 1/2
Het Kleine Kerkje, Gieterveen	Project 'Brief van de kerkuil'(erfgoed)groep 3/4
Dorpskerk Gieten	Project 'Brief van de kerkuil'(erfgoed)
Vrijwilligers Huus van de Taol	Drentse voorlezers

Compenta	Subsidie Cultuureducatie met Kwaliteit, congres 'Ik wil kunst', evaluatie-instrument cultuureducatie EVI
Uitgeverij Follow a muse	Dans-app Parade Muziek-app Amon en Amara
Herinneringscentrum Westerbork	Bezoek groep 7/8
Hunebedcentrum Borger	Bezoek groep 5/6
Muziekschool De Hondsrug	Informatie workshops
Jeugdtheater Tikotaria Gieten	Theatervoorstelling groep 3 t/m 8

Bijlage IV: Deskundigheid team

In de cultuurdisciplines

Drama	2 teamleden hebben ervaring in amateurtoneel
Muziek	1 teamlid heeft een cursus zangcoaching gevolgd, 4 teamleden bespelen een of meerdere instrumenten of doen aan zang
Dans	Een aantal teamleden heeft zelf lessen klassieke of moderne dans gevolgd
Beeldend	4 teamleden zijn goed in beeldende vorming
Media	3 teamleden zijn handig in media
Literatuur	1 teamlid heeft een cursus Leesbevordering gevolgd en is leescoördinator, 4 teamleden hebben affiniteit met literatuur
Erfgoed	---

Verdere deskundigheid t.a.v. cultuureducatie

Praktisch/organisatorisch/beleidsmatig	3 teamleden
Opleiding ICC met nascholing	2 teamleden

Bijlage V: Culturele 42 Samenwerkingsschool Oostermoer

Culturele 42

Samenwerkingsschool Oostermoer

Activiteit	Groep	Datum
01. Anne Frank leren kennen		
02. Een museum bezoeken		
03. Een canon zingen		
04. Een animatie maken		
05. Op een groot doek schilderen met een groep		
06. Een dansvoorstelling zien		
07. Een verhaal schrijven		
08. Een werkende molen bezoeken		
09. Een concert bijwonen		
10. Een tentoonstelling maken		
11. Een bouwwerk maken		
12. Een hunebed aanraken		
13. Een strip bedenken en tekenen		
14. Applaus ontvangen		
15. Een gedicht schrijven		
16. Geluid en ritmes maken met lichaam en materialen		
17. Sinterklaas en Sint Maarten vieren		
18. Zelf een dans maken		
19. Meedoen in een voorstelling		
20. Vrij experimenteren met klei, verf, zand, plaksel		
21. Een kunstenaar of artiest ontmoeten		
22. Filosoferen over de betekenis van cultuur		
23. Een openluchtmuseum bezoeken		
24. Jezelf op bewegend beeld zien en horen		
25. In streekdialect een liedje of verhaal horen		
26. Verkleden en grimeren		
27. Sprookjes lezen, vertellen of voorgelezen worden		
28. Verschillende muziekinstrumenten proberen		

Activiteit	Groep	Datum
29. Een foto maken en bewerken		
30. Het Nederlands volkslied (leren) zingen		
31. Een kerk van binnen zien		
32. Samen een liedje maken		
33. Een reclame maken		
34. Creatief zijn met textiel		
35. Een voorstelling van amateurtoneel bezoeken		
36. Drama-/theaterlessen ervaren		
37. Algemeen muzikaal gevormd worden		
38. Werken met rollenspelen		
39. Herinneringscentrum Westerbork bezoeken		
40. Bezig zijn met cultureel erfgoed		
41. Samen koken		
42. Kennis maken met een beroep of bedrijf		

